

лізації системи державного аудиту, що супроводжуватимуться значними організаційними витратами, є доцільною. Необхідно зважати при цьому, що настання перелічених ефектів, особливо соціального та інституційного, відкладені у часі, а тому загальна ефективність може бути не такою значною. Разом з тим її результати не мають розцінюватися як однозначний сигнал до припинення запровадження системи державного аудиту, а лише, можливо, як необхідність переглянути певні організаційні його етапи.

УДК 35.073.526

Чумакова І. Ю.,

к.е.н, доцент,

завідувач відділу державного фінансового контролю
ДННУ «Академія фінансового управління»

АУДИТ У ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ: ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ

Нині життя ставить усе нові вимоги до ефективного державного управління, функціонування якого не є можливим без діючого державного фінансового контролю. Модернізаційні процеси, що здійснюються в економіці України і відображаються у зміні підходів до здійснення державного фінансового контролю, спрямовані саме на створення системи управління державними фінансами за рахунок, зокрема, оптимізації і поліпшення фінансового менеджменту у цій сфері. Тому практика застосування аудиту в секторі державного управління України в контексті трансформації системи контролю державних фінансів може бути корисною та відігравати вельми важливу роль у поліпшенні підзвітності і результативності управління державними фінансами, покращенні адміністративної та управлінської культури у державному секторі.

У даний час система державного управління в Україні перебуває на стадії реформування та відображає риси, властиві традиційної адміністративної моделі і моделі результатоорієнтованого управління, з тенденціями до пріоритету останньої моделі. Інформаційні потреби відповідних систем державного управління визначаються спрямованістю оцінок та відповідного контролю державно-адміністративної діяльності. У зв'язку з цим діяльність органів державного фінансового контролю в Україні наразі активно реорганізується, піддаються корегуванню структура і повноваження контрольних органів у відповідності з інформаційними потребами резуль-

татоорієнтованого управління та сучасними світовими підходами до розвитку контрольної функції у державному управлінні.

Проведення системних перетворень у галузі державного управління, запровадження принципів демократичності, прозорості, відкритості, ефективності та результативності потребують постійного наукового супроводу на всіх етапах реформування державного управління в Україні. Нова філософія державного управління, яка полягає у заміні традиційних механізмів управління на ринкові: «контролювати і наказувати» на «мотивувати та отримувати результат», потребує практичного втілення, що є не можливим без напрацювання нових ідей, правових норм, різновидів і форм контролю і механізмів, що їх реалізують у секторі державного управління. У цілому це є неможливим без якісних системних перетворень змісту державного фінансового контролю і місця у ньому аудиту.

У розкритті науково-теоретичних засад застосування аудиту у секторі державного управління і на його основі усього багатства відповідного наукового знання важливе значення належить дослідженню державного управління як предметної області аудиту. Справа в тому, що аудит має широку практику застосування у ринковій економіці, особливо у секторі корпоративного управління; аудитори (аудиторські фірми) як професійні практики та їх спільноти у нашій країні достатньо інституціоналізовані. Разом з тим не можна не відмітити низький статус наукової дисципліни «Аудит» у системі економічних наук. Це проявляється зокрема у поширенні серед вітчизняних вчених і практиків розуміння предмету аудиту, що ґрунтується на його визначенні в контексті майже виключно нормативно-методичному, замкненому на собі і не пов'язаному з іншими науками. Визначення аудиту, що застосовуються у законодавчих актах і нормативно-правових документах України, не відповідають у повній мірі його предметному змісту та не охоплюють сучасних напрямів аудиту, зокрема таких, що здійснюються у секторі державного управління і пов'язані з діяльністю органів державного фінансового контролю.

Наразі у сучасній науці та практиці державного управління відбувається формування нових парадигм, які спрямовані на підвищення ефективності державних рішень, що у певній мірі спричиняє появу концептуальних проблем, пов'язаних із введенням в обіг відповідного категоріального апарата. В останні роки створено підґрунтя для запровадження концепції, що ґрунтується на світовій практиці руху за реформування управління у державному секторі — публічного, державного управління, і має назву «New public management» (новий державний менеджмент — НДМ).

Розглядаючи модель НДМ, яка базується на розумінні, що в основі будь-якої людської поведінки лежить особистий інтерес і максимізація корисності, та передбачає переміщення методів ринкового ведення бізнесу й управління з приватного сектору до державного, зазначимо, що у державному секторі головним завданням фінансового менеджменту є використання фінансових ресурсів, що належать суспільству, з максимальною корисністю, збільшення обсягу наданих адміністративних послуг зі зниженням їх собівартості, управління ризиками для виявлення загроз і нових можливостей у діяльності органів державного сектору. Запровадження принципів НДМ призводить до іншого розуміння ролі державних органів, головним завданням яких має бути надання послуг громадянам, бізнесу та іншим сторонам, а це, в свою чергу, веде до наближення методів державного і корпоративного управління.

Еволюція сучасного знання про державне управління сприяє привнесенню багатьох інтерпретацій, семантичних нюансів, нових значень самого поняття «державного управління» завдяки іншомовним запозиченням термінів, що його характеризують, та багатозначності їх розуміння на перетині дисциплін. З огляду на незрозуміність теорії аудиту і невизначеність його місця як самостійної галузі теорії і практики в системі управлінських наук загалом та у науці державного управління зокрема, розробка науково-теоретичних засад застосування аудиту в секторі державного управління має здійснюватися із врахуванням світових тенденцій розвитку теорії державного управління з метою впровадження сучасних концепцій і парадигм у практику державного управління.

УДК 657.1

Шевчук В. О.,

д.е.н., професор, проректор,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

КОНТРОЛЬОВАНІСТЬ ЯК УМОВА КЕРОВАНІСТІ ГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ: ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ НОВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ ЕКОНОМІЧНОГО КОНТРОЛЮ

Контрольованість господарських систем нерозривно пов'язана з їх керованістю. Дослідження цих зв'язків має кілька вимірів. З одного боку, контрольованість і керованість господарських систем мають досліджуватися у контексті існуючих між ними причинно-наслідкових залежностей. Ці залежності є взаємними.